

Audru vallaametnikud ihkavad, et lapsed otsiksid aktiivset tegevust ka väljaspool kooli. Valla suurima rahvatantsuselts "Hoiuspuu" pakub selleks ühe võimaluse.

Noorte vald Audru Pärnumaal

Töötute lastevanemate koolitus toob kuhjaga kasu

Kertu Ruus
Peep Tarre
Audru Lastekaitse Ühingu juhatuse esimees

Üldise itku taustal, et eestlased on määratud väljasuremisele, tundub harjumatu, et mõnes kohas on iive olnud aastaid positiivne. Pärnu külje all olev Audru vald on selline paik.

Alaealised on valla 5000-li-sest elanikkonnast ligi kolmandik. Sel sügisel ihkab kooli nõnda palju lapsi, et valla neli kooli - üks kesk-, üks põhi- ja kaks algkooli ei jõua neid äragi mahutada.

Ja ei saa öelda, et lapsed tingimata pigem Pärnu koolidesse peaksid püüdlema, kuhu neil oleks sõita kümme-paarkümmend kilomeetrit. 310-aastane kooliharidus on viinud valla hariduse päris korralikule tasemele, kui otsustada näiteks Audru Keskkooli eelmise aasta lõpukirjandite põhjal: kool sai kõigi Eesti koolide seas 15. koha.

Sündida võiks rohkemgi

Ega pea lapsed minema ka linna ilusamaid koolimaju otsima, sest valla koolid on kõik laenude abiga korda tehtud, erilist uhkust tekitavad eurotualetid, mis paar aastat taaski aastakümneid remontimata seisnud kempude asemel sisse seati.

Eks muidugi saaks lapsi siiagi rohkem sündida: vallaametnikud uurisid registrist järgi ja lugesid kokku umbes 900 naist, kes vallas sünnitada võiksid. Kui nii võtta, siis sünnitab vaid ligi kahekümnendik. Ja pole saladus, et osa lapsi sünnib emadele, kes loodavad last kasvatades riigilt või isalt tillukestki toetust leida.

Et beebid siiski valla uhkus on, näitab üks vallaametnike ideest koorunud haruldane rituaal: neli korda aastas korraldab vallavalitsus vastsündinud laste vanematele uhke vastuvõtu, kuhu saabuvad oma ilmaletoojate saatel ka väiksed maailmakodanikud. Viimased saavad siis hõbelusikad, kuhu on graveeritud nende nimi ja valla vapp, et neilt kunagi hiljem söömist õppida, ning kaardi kirjaga "Sinusugust last on Eestimaa-le vaja. Vanemad saavad lisaks lilledele ka asise 500 kr.

Tegelikult ei sünni kõik siin elavad lapsed Audrus, sest osa paljulapselisi peresid kolivad maale kolhoosist jäänud mitmekorruselisse majadesse. Küll Pärnus tööl käies seal korterit pidada ei jõua: majanduslikes raskustes on ligi pooled pered. Viimasel aastal on uude perre paigutatud ligi kaheksa last, kelle pärisvanemad ei ole jõudnud neid kasvatada.

Majanduslikku kitsikust leevendavad veidi naturaalmajandus ja humanitaaribiriided.

Kuid selle kõrval on kohalikel aktiivsetel lapsevanematel pinnuks silmas, et Audru viiuli- või joonistusandega lapsel pole samasuguseid võimalusi ooperiteatri solistiksi või kõrgharitud kunstnikuks saada kui tema tallinlasest eakaaslasel.

Selle nimel nad ka tasapisi võitlevad: kui algul said Pärnu huviringidesse tasuta sõidu vaid Pärnus koolis käijad, siis nüüd kauplesid tosin lapsevanemat maavalitsuselt samad õigused väja ka maakoolis õppijatele.

On oluline, et lapsed osaleksid aktiivselt koolivälises tegevuses. Jõõpre Põhi-

Audru valla vastsündinute vanemad võetakse traditsiooniliselt vallamajas peoga vastu.

kooli direktor veab õpilasmalevat, kus sel aastal 800 osavõtja seas 180 Audru vallast. Või tulgu nad mõnda valla 24-st rahvatantsurühmast, kus käib koos ligi kümnendik valla elanikkonnast. See oleks umbes sama vahet, mis laulupeole kogunenud moodustasid eesti rahvast, kuid siia lisanduvad veel tantsijad, orkestriliikmed ja isegi nukuteater.

Lapsed peavad leidma väljapääsu

Oluline on laste aktiivsus aga just sellepärast, et lapsed peavad ilmselt loobuma lootusest põllumajandusega teenida ning uusi väljapääse otsima. Uuteks väljapääsudeks on aga rohkem eeldusi neil, kes lapsena kunstikoolis või lauluringis käinud. Kasvõi näiteks Pärnu kunstikooli edasi õppima minnes, milleks noored

audrulased on ka võimeli-sest olnud.

Väljapääsu peab uus põlvkond otsima seda enam, et osad lapsevanemad seda ei näe. Säästueelarvele mõeldes ei kujuta vallaametnikudki ette, mis septembris saab. Ennast vaeseks teha ei taha, aga kui pole, siis pole.

Kui pole, siis pole, töepoolest, aga isegi raha saab mingil määral asendada. Öhtuti koos käsitööd tegevad naised aitavad endale olulise üle arutledes üks-teist ka majanduslikes raskustes vastu pidada. Olulise algatusena on Audrus hakatud andma psühholoogilist koolitust töötutele, eelkõige neile, kel lapsed kasvamas.

Kusjuures tulemused on kõnekad. Eelmisel aastal korraldas vallavalitsus 21-le töötule pooleteistkuulise tööotsingu kursuse, kus kümme naist olid kesk-

ühiksa naist ja kaks meest põhikooliharidusega. Viis neist leidis peagi töö: üks turbatööstuses transportitööliseks, üks õmblejana, kaks müüjana, üks keevitajana. Üks meestest jättis joomisega. Kursuse korraldajad usuvad, et nende inimeste jaoks läks asi paremuse poole otseselt tänu kursusele, sest nende jaoks oli asi julguse taga. Need, kes töövõtuintervjuul ise alandusetundes endasse ei usu ega tea, palju nad palka tahavad, tekitavad tööandjajaks tõrke.

Pealegi selgus, et 18 21-st kinnitas hiljem, et ettekuju-tus ennasttäis ametnikest tegi nad algul vallavalitsuse suhtes üpris tõrjuvaks. Siis aga nägid nad, et neid koheldi kui võrdseid ning hoiak vallavalitsusse muutus. Hoiakust kõneleb seegi, et tasuta kursusele tuli 100st kutsutud registreeritud töö-

tust vaid viiendik.

Aktiivsemad lapsevanemad on koondunud valla seitsmest mittetulundusühingust suurimasse, 57liikmelisse Audru Lastekaitse Ühingu, mis oli ka üks 35-st hiljuti Balti-Ameerika Partnerlusprogrammilt raha saanud ühendusest. Ühendus soovib tehtut jätkata, et viiele julguse ja töö leidnule lisanduksid veel paljud. Seekordne nõustamine on mõeldud just lapsevanematele, et nad endasse töötöinguil usuksid ega jääks hätta ka näiteks elulookirjelduse tegemisel. Töökohti on, usub Peep Tarre, näiteks tollis ja piirivalves, pealegi võib Audrust Pärnusse tööle käia ning isegi firmad hakkavad tasapisi madalamate rentide otsinguil linnast eemale nihkuma.

Turism Pärnu külje all

Pärnust mitte liiga kaugel ja ehk ka Pärnule mitte liiga lähedal asuvasse Audrusse on hakanud jõudma ka turism. Audru alevikust pooleteist kilomeetri kaugusel asuv Valgerand ei ole hüljatud rannake, vaid kämpingute ja rannakohvikuga populaarne puhkepaik, veidi Pärnu poole jääb endine Riigikantselei küla-listemaja "Villa Andropoff". Lisaks veel 200-koahline trahter.

Lastest rääkides - noored audrulased ei suuda vahel panna vastu soovile minna ära linna elama. Kuid ligi pooled eelmisel aastal Audru Keskkooli lõpetanud tahavad pärast ringivaatamist ja hariduse saamist koju tagasi tulla, et siis oma lapsed samuti maakooli panna.